

ภาคผนวก ก

ตำบลเจ็ดเสมียน

ตำนานตำบลเจ็ดเสมียน

เมืองราชบุรี เคยเป็นเมืองโบราณเก่าแก่พอกับเมืองเพชรบุรี โดยอาศัยหลักฐานทางโบราณคดีพอจะเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่าเมืองราชบุรีนี้เกิดขึ้นในสมัยสุวรรณภูมิทีเดียว จากการขุดพบซากเมืองโบราณที่คูบัว และโบราณสถาน โบราณวัตถุในตัวเมืองราชบุรี ทำให้เข้าใจว่าเมืองราชบุรีน่าจะเป็นศูนย์กลางของสุวรรณภูมิ เพราะเดิมนั้นเป็นเมืองชายทะเล มีการติดต่อทำการค้ากับชาวต่างชาติ เช่น ชาวอินเดีย เคยเป็นเมืองที่เจริญรุ่งเรืองมากมาก่อนเป็นต้นแบบของประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ

ต่อมาในสมัยทวารวดี ราชบุรีอ่อนแอ เมืองนครปฐมมีผู้ครองนครที่มีความสามารถ ราชบุรียอมอ่อนน้อมแก่เมืองนครปฐม ดังปรากฏในนิทานพื้นบ้านโบราณ เรื่องพระยาขาง พระยาพาน นิทานโบราณ เรื่องพระยาขาง พระยาพาน ได้กล่าวถึง เมืองราชบุรี และ บ้านเจ็ดเสมียน ชาติพันธุ์ของคนเจ็ดเสมียน น่าจะมั่งคั่งถิ่นฐานอยู่ในริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองแล้วในสมัยสุโขทัย

นิทานพื้นบ้านโบราณจัดเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งสืบทอดกันมาด้วยการบอกเล่าหรือบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เล่ากันมาตั้งแต่โบราณ สะท้อนด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เป็นตำนานที่มีหลักฐานอ้างอิง พงศาวดาร เป็นนิทานปรัมปรา หรือบางเรื่อง ก็เหมือนนิยาย ที่นอกจากให้ความบันเทิงอารมณ์แล้ว ยังสอดแทรกคติธรรม ข้อคิดถึงตัวละครที่ดี จะได้รับผลอย่างไร ถ้าประพฤติชั่วจะได้รับผลอย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นการสั่งสอนของคนโบราณ ด้วยวิธีแบบขบถ ดังนั้นนิทานพื้นบ้าน จึงถือว่ามีคุณค่าที่สำคัญอย่างยิ่งต่อคนไทย และควรที่จะอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้กลุ่มคนรุ่นหลังจะได้รู้จักและมีความภูมิใจในวรรณกรรมและท้องถิ่นของตนเอง

ตำนานพระปฐมเจดีย์ เป็นตำนานนิทานพื้นบ้านที่มีผู้เขียนไว้ถึง ๕ ตำนาน รวมถึงฉบับของพระยาราชสัมภารากร ฉบับ ดาปะขาวรอด ซึ่งมีรากเงาอยู่ที่บ้านพระปฐมเจดีย์ จดหมายไว้ พระวิเชียรปริชาลฉบับหนึ่งมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นหนังสือเก่าๆ คนทั้งหลายจะได้รู้ความโบราณที่ได้เล่ากันสืบต่อกันมายังรุ่นลูกหลาน

นิทานพื้นบ้านโบราณ

พระยาขาง พระยาพาน

เหตุเพราะคำทำนายหรือชะตาชีวิต

ให้เกิดศึกสายเลือดระหว่างพ่อลูก

เป็นตำนานคู่เจดีย์สูงเทียมมณฑาเขิน

“องค์พระปฐมเจดีย์” เป็นเจดีย์เก่าแก่ทรงระฆังคว่ำปากผาย ตระหง่านกลางเมือง เป็นพระเจดีย์องค์แรกทางพุทธศาสนาในดินแดนสุวรรณภูมิ สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช และได้รับการบูรณะเรื่อยมาจนเสร็จสมบูรณ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปัจจุบันองค์พระเจดีย์มีความสูงประมาณ ๑๒๐ เมตร ๔๕ เซนติเมตร

พระปฐมเจดีย์ ปุชนิยมสถานเก่าแก่ที่ตั้งตระหง่านอยู่กลางเมืองนครปฐม มีตำนานเล่าขานมาแต่โบราณถึงเหตุแห่งการสร้างพระเจดีย์นี้ว่า

ครั้งหนึ่ง กษัตริย์ครองเมืองศรีวิชัย (นครไชยศรี) พระนามว่า “ พระยาangk ” สืบราชสมบัติจากท้าวลีการาชพระราชบิดา เวลาต่อมาพระมหาลิไททรงครครษ์และให้กำเนิดพระโอรส ขณะที่เข้ารับใช้นามานารองรับพระกุมาร บังเอิญชอบพานไปกระทบกับหน้าผากของกุมารน้อย ทำให้เกิดรอยแผลเป็นจึงได้พระนามว่า “ พระยาพาน ” โหรหลวงทำนายว่า พระกุมารเป็นผู้มีบุญญาธิการมาก แต่จะกระทำปิตุฆาต (ปิตุฆาต หมายถึง การฆ่าพ่อ) พระยาangkจึงต้องรับสั่งให้นำพระกุมารไปทิ้งที่กลางป่า

พระโอรสน้อยถูกนำไปทิ้งกลางป่าไผ่ข้างบ้านยายพรหม ยายพรหมไปพบเข้าก็เกิดความสงสาร จึงนำไปเลี้ยงไว้ ต่อมายายพรหมได้ยกกุมารน้อยให้ยายหอมเป็นน้องสาวเลี้ยงดูเพราะเห็นว่ายายหอมไม่มีลูก เมื่อพระยาพานเติบโตขึ้นจึงลายายหอมออกเดินทางท่องเที่ยวขึ้นไปทางเหนือจนถึงเมืองสุโขทัย และได้ฝากตัวเรียนวิชาจากคณาจารย์ชาวสุโขทัย (คาบะชา หมายถึง คนที่ถือศิษย์หนุ่มชาวสุโขทัย) จนรู้ผูกผ้าพยนต์มนต์ตั้งจัง มีกำลังลือลือพิสดาร (ผ้าพยนต์ หมายถึง รูปคน รูปยักษ์ รูปสัตว์ ซึ่งผู้ทรงวิทยาคมปลุกเสกให้มีชีวิตขึ้น) วันหนึ่ง มีช้างของพระเจ้าแผ่นดินสุโขทัยเชือกหนึ่งตกมันอาละวาดไล่ทำร้ายผู้คนล้มตาย พระยาพานจึงอาสาเข้าปราบกลางทั้งสองข้างไว้กับพื้นดิน สยบช้างที่ดุร้ายบ้าคลั่งให้หมอบแนบนิ่งในพริบตา

พระเจ้าแผ่นดินสุโขทัยให้พระยาพานผู้กล้าหาญเข้าเฝ้า เห็นว่ามีลักษณะของผู้มีบุญจึงรับอุปถัมภ์ให้เป็นบุตรบุญธรรม ต่อมาพระเจ้าแผ่นดินสุโขทัยต้องการแผ่อำนาจขยายดินแดนรวบเอาเมืองนคร ” ขยติริมา เป็นเมืองขึ้น จึงให้บุตรบุญธรรมของสุริยพลตั้งอยู่ที่ “ บ้านเจ็ดเสมียน ” ราวสี่หมื่นคน แล้วยกมาตั้งอยู่ บ้านเล่า (บ้านเจ็ดเสมียน ปัจจุบันอยู่ตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี) จากนั้นก็ส่งสาส์นท้ารบชนช้างถึงพระยาangk

พระยาangkทรงกริ้วมาทที่แม่ทัพหนุ่มบังอาจมาท้ารบ จึงสั่งให้จัดทัพทันที ระหว่างทางมีกิ่งโพธิ์หักตกลงมาทับทหารตายไปหลายคน ราวกับเป็นลางบอกเหตุ แต่พระยาangkยังคงมุ่งหน้าเดินทัพต่อไปอย่างไม่หวาดหวั่น สถานที่ที่กิ่งโพธิ์หักนั้น ต่อมาเรียกว่า “ บ้านโพธิ์หัก ” (บ้านโพธิ์หัก ตำบลโพธิ์หัก อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี)

ณ แขวงเมืองนครไชยศรี กองทัพทั้งสองเคลื่อนเข้าประจันหน้า เกิดศึกยุทธหัตถี โดยต่างไม่รู้ว่าเป็นพ่อลูกกัน พระยาangkจับช้างพระที่นั่งเข้าโรมรันกับพระยาพาน แต่เสียทีถูกพระยาพานฟันด้วยขอจ้าว ขอดชาดา ขนคอช้าง กองทัพพระยาangkพ่ายแพ้อย่างราบคาบ สถานที่พระยาangkถูกฟันคอชาดานั้นเรียกว่า “ ถนนชาดา ” (ยุทธหัตถี หมายถึง การต่อสู้กันด้วยอาวุธบนหลังช้าง เป็นวิธีการรบอย่างกษัตริย์ในสมัยโบราณ ขอจ้าว หมายถึง อาวุธ ค้านยาวมีจ้าวอยู่ตรงปลาย ใต้คอของค้านมีขอสำหรับบังคับช้างได้ ถนนชาดา เป็นตำบลหนึ่งชื่อว่าตำบลถนนชาดา อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม) พระยาพานบุกเข้ายึดเมืองนครไชยศรีและประสงค์จะครอบครองพระมหาลิไทของพระยาangkเป็นภรรยาตามประเพณีของผู้ชนะสงคราม เทวดาจึงแปลงร่างเป็นแม่แม่ออกอุกนบนชวนบันไดขึ้นปราสาทของพระมหาลิไท ขณะที่พระยาพานก้าวข้ามแม่ออกอุกได้ขึ้นลูกแม่วุฒว่า “ ท่านเห็นเราเป็นสัตว์เดียรฉาน ท่านจึงข้ามเราไป ” แม่แม่วุฒตอบว่า “ นับประสาอะไรกับเราที่เป็นสัตว์เดียรฉาน แม้แต่มารดาของท่าน ท่านยังจะเอาเป็นเมีย ” (เดียรฉาน หมายถึง สัตว์เว้นจากมนุษย์ เช่น หมู หมา วัว ควาย) ด้วยความรู้สึกแปลกใจ

พระยาพานจึงอธิษฐานว่าหากพระมหาเสด็จเป็นพระมารดาของตน ขอให้มน้ำนมไหลออกมาจากพระถัน ทั้งสองข้าง
สิ้นคำอธิษฐาน เหตุการณ์ก็ปรากฏดังนี้

พระมหาเสด็จเห็นรอยแผลเป็นที่หน้าผากก็จำได้ว่าเป็นพระโอรส พระนางจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง
พระยาพานโศกสลดมากที่นำพระบิดาและโอรสแค้นยายหอมที่ไม่บอกความจริงให้รู้ จึงสั่งจับยายหอมประหารชีวิต
สถานที่จำยายหอมมีหลักประโคน ปักไว้เป็นที่หมาย ต่อมาบ้านยายหอมจึงได้ชื่อว่า “โคกยายหอม” (มีการขุดพบ
เสาหลักแปดเหลี่ยมที่เนินพระ หัวเสาจำหลักวาดลายศิลปะสมัยทวารวดี ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่วัดดอนยายหอม เชื่อ
ว่าเนินพระแห่งนี้พระยาพานสร้างอุทิศให้แก่ยายหอม) ด้วยบาปใหญ่หลวงที่ฆ่าพ่อ ทั้งยังก่อกรรมชั่วสังหารยาย
หอมผู้เลี้ยงดูมาเสมือนแม่ เกิดเป็นทุกข์ในอก พระยาพานจึงจัดประชุมพระอรหันต์ เพื่อหาหนทางสร้างกุศลไถ่บาป
พระอรหันต์ชี้ทางให้สร้างพระเจดีย์สูงชันจนเขาเห็น เพื่อบรรเทาบาปกรรม ต่อมาที่ประชุมนั้นเรียกว่า “ธรรม
ศาลา” (ปัจจุบันคือ วัดธรรมศาลา อยู่ในตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม)

พระยาพานก่อเจดีย์ทรงกลมฟาง (คล้ายกองฟาง) ครอบแทนที่พระพุทธรูปเจ้าเจตมโฆสบรรทม
และบรรจุพระเขี้ยวแก้วไว้ภายใน เล่ากันว่าได้แทนที่นั้นมิ่งมงคลของ
ท้าวมหาพรหมหนูน้อย เมื่อตีสามโมงจะดังกระหึ่มไปจนทั่ว พระยาพานถวายอาณาเขตรอบเจดีย์ชั่วเสียงช้างร้อง
เจดีย์นี้เรียกว่า “พระประธม” เพราะสร้างครอบแทนบรรทมของพระพุทธรูปเจ้าไว้ (พระเขี้ยวแก้ว หมายถึง เขี้ยว
ของพระพุทธรูป) จากนั้น พระยาพานก็เสด็จไปนมัสการพระบรมสารีริกธาตุที่ลำพูนเป็นเวลา ๓ ปี จึงเสด็จ
กลับ ระหว่างทางได้โปรยเงินทองถวายพระธาตุทุกตำบล จนมาถึงเมืองนครไชยศรี ใช้เวลาเดินทางทั้งสิ้น ๕ ปี
และปกครองเมืองจนสิ้นชีวิต

องค์พระปฐมเจดีย์ พระเจดีย์สูงสง่า ประดิษฐานอยู่ในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร ซึ่ง
เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน เป็นเจดีย์ทางพุทธศาสนาองค์แรกในดินแดนสุวรรณภูมิ

โคกยายหอม หรือ เนินพระ เป็นเนินดินร้างเก่าแก่ถมทับซากเจดีย์ใหญ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลดอนยาย
หอม อำเภอเมืองนครปฐม กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานและทำการขุดค้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

วัดธรรมศาลา ตั้งอยู่ในเขตตำบลธรรมศาลา ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันออก
ประมาณ ๖ กิโลเมตร ภายในวัดมี “เนินธรรมศาลา” เป็นโบราณสถานอีกแห่งหนึ่ง

นิทานเมืองโบราณและสถานศักดิ์สิทธิ์

บริษัท สำนักพิมพ์ห้องเรียน จำกัด

พิพิธภัณฑประวัติเจ็ดเสมียน

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ทรงรับสมัครขายไทยเพื่อรับใช้ชาติ ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “หมู่บ้านเจ็ดเสมียน”

เมื่อครั้งที่กรุงศรีอยุธยาเสียกรุงให้แก่พม่า ครั้งที่ ๒ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2310 กองทัพพม่าได้เข้าทำลายกำแพงเมืองกรุงศรีอยุธยา และ ฆ่าฟันทหาร ผู้หญิง เด็ก พระภิกษุ พร้อมจุดไฟเผาทำลายปราสาทราชวัง วัดวาอาราม บ้านเรือนราษฎร ทั้งในกรุงและนอกกรุง จนเกือบหมดสิ้น ตลอดจนเก็บกวาดทรัพย์สิน เงินทอง และกวาดต้อนผู้คนพลเมืองไปยังกรุงอังวะ

พระยาวชิรปราการ หรือพระยาตากสิน ได้รวบรวมไพร่พลออกจากกรุงศรีอยุธยา พระองค์เดินทางมาเมืองราชบุรี เพื่อรวบรวมไพร่พลไปสู้รบกับพม่า พระองค์นำกองทัพช้าง กองทัพม้า และไพร่พล เดินทางมาทางทิศตะวันตกของแม่น้ำ (ฝั่งตำบลบางโคนินปัจจุบัน) พระองค์มีพระประสงค์ที่รับสมัครขายไทยที่รับอาสาเป็นทหารเพื่อรับใช้ชาติไปสู้กับพม่า พระองค์เสด็จมายังฝั่งบางโคนิน ทอดพระเนตรมายังฝั่งตรงข้ามเห็นต้นไม้ใหญ่ร่มรื่นนัก เหมาะสำหรับที่จะตั้งค่ายพักแรม พระองค์จึงสั่งให้พลช้าง พลม้า และกองทัพข้ามมาตั้งค่ายพักแรมยังฝั่งตรงข้าม พระองค์จึงสั่งให้พลช้าง พลม้า และกองทัพ ข้ามเพื่อมายังฝั่งตรงข้าม แต่บริเวณตรงนั้นน้ำลึกและไหลเชี่ยวมาก กองทัพไม่สามารถข้ามมายังฝั่งตรงข้ามได้ พระองค์จึงสั่งให้กองทัพลอยมาทางทิศใต้ หนึ่ง พระองค์ทอดพระเนตรมายังตรงกลางแม่น้ำเห็นต้นพงหวายขึ้นอยู่ พระองค์สันนิษฐานว่าบริเวณที่มีต้นพงหวายขึ้นอยู่น่าจะดี้น พระองค์จึงสั่งให้กองทัพข้ามตรงที่มีต้นพงหวายขึ้นอยู่กลางแม่น้ำ ผลปรากฏว่าบริเวณที่มีต้นพงหวายขึ้นอยู่ น้ำตื้นเขินจริงๆ เมื่อกองทัพข้ามมายังฝั่งตรงข้ามแล้ว พระองค์ทรงตั้งชื่อหมู่บ้านตรงที่มีต้นพงหวายขึ้นว่า “หมู่บ้านพงหวาย” ปัจจุบันเรียกเพี้ยนว่าพงสวาย และพระองค์ทรงตั้งหมู่บ้านที่น้ำลึกและไหลเชี่ยวว่า “หมู่บ้านวังลึก” พระองค์สั่งให้กองทัพเดินขึ้นเหนือไปหน่อยหนึ่ง ตั้งค่ายพักแรมอยู่บริเวณที่มีต้นไม้ใหญ่ และให้ทหารออกไปประกาศรับสมัครขายไทยเพื่อรับใช้ชาติ เมื่อถึงรุ่งอรุณปรากฏว่ามีชายไทยมาสมัครรับใช้ชาติเป็นจำนวนมาก เสมียนที่พระองค์ทรงนำมาที่จะทำการจดบันทึกไม่สามารถจดบันทึกได้ทันให้เสร็จสิ้นภายในวันนั้น พระองค์จึงรับสมัครผู้ที่มีความสามารถในการเขียน อ่าน ได้คล่องแคล่วสมัครเป็นเสมียนเพื่อทำการจดลงทะเบียนของเสมียนที่พระองค์ทรงรับสมัครได้ทำงานสนองตามพระยุคลบาทได้เสร็จทันก่อนพลบค่ำ พระองค์ทรงประทับใจในการมารับสมัครขายไทยที่อาสาไปรับใช้ชาติในครั้งนี้มาก พระองค์จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “หมู่บ้านเจ็ดเสมียน”

.....

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

ทรงเสด็จประพาสไทรโยค พระองค์ทรงพักแรมที่บ้านเจ็ดเสมียน

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช เมื่อยังดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมพระฯ ทรงเรียบเรียงลงพิมพ์ในหนังสือวชิรญาณ เมื่อคราวทรงจัดการรับเสด็จประพาสไทรโยคใน ปี พ.ศ. ๒๔๓๑ การเสด็จไปไทรโยคนั้น ถ้าคิดตามทางเรือจะใช้เวลาในการเดินทาง ๑๕ วัน โดยวันที่ ๑ ออกจากกรุงเทพฯ แต่เวลาเช้า เข้าคลองบางหลวง คลองภาษีเจริญ แลคลองดำเนินสะดวก ไปพักแรมอยู่ที่ศาลา ๕ ห้อง วันที่ ๒ เวลาเช้า ออกจากศาลา ๕ ห้อง เวลา ๕ โมงเศษจึงถึงเมืองราชบุรี พักแรมอยู่เมืองราชบุรี ถ้าไม่พักแรมเมืองราชบุรีไปพักแรมเจ็ดเสมียน

เขากลับจากเมืองไทรโยค ข้าราชการปรามาให้การรับเสด็จที่ตำบลเจ็ดเสมียน พระองค์ทรงตรัสว่า

“ ที่เหนือเจ็ดเสมียนหน่อยหนึ่ง เห็นมีตึกใหญ่หลังหนึ่ง หน้าบ้านกว้างประมาณ ๓ เส้น เห็นพระยาวงษาภูสิต ลงมายืนอยู่ที่หาดทราย แต่ห่างกันกับเรือเรามาคนละฟาก จึงให้เรือเล็กไปถามถึงการมาอยู่ว่ามีความสุขสบาย หากินด้วยหาทำนาและแลกข้าวได้เข้าไปในกรุง แต่รับเบี้ยหวัดและถือน้ำ วัดเจ็ดเสมียน ลานวัดกว้างใหญ่ต้นไม้ร่มดูงามนัก เรื่องลูกค้าจอดอาศัยอยู่ที่นี่มาก บ้านเจ็ดเสมียนนี้เป็นที่ชอบของนักเลงกลอน พอใจจะหยกไหว้วานให้เสมียนมาจดแทบทุกฉบับ ”

ในนิราศพระพุทธรูปฟ้าก็กล่าวถึงเจ็ดเสมียนนี้เหมือนกัน

ถึงท่าราบเหมือนหนึ่งท่าบทรวงถวิล ชึ่งโดยคั่นโหลหวนครวญกระศลย์
ด้วยได้ทุกข์ใจมาหลายวัน จนบรรลู่เจ็ดเสมียนตำบลมา ถ้าล้าจะใคร่เรียกเสมียนหมาย
มารายทุกข์ที่ทุกข์กะเนิงหา จึงรีบเร่งนาเวศรรลิลลา พอทิวากรเอื้องจวนสายัณห์

.....

ประวัติงานประเพณีแห่ดอกไม้ท้ายสงกรานต์ตำบลเจ็ดเสมียน

บรรพบุรุษของคนเจ็ดเสมียนที่อาศัยอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน (ชุมชนบ้านเจ็ดเสมียนนอก ชุมชนบ้านอุ้มครุฑ) บรรพบุรุษอพยพมาจากเมืองเวียงจันทร์และเมืองไค้เคียง ย้ายมาอยู่ที่ภาคกลางของสยามประเทศ เรียกว่า “ลาวดี” จะทำบุญกันที่วัดเจ็ดเสมียน ส่วนบรรพบุรุษที่อพยพมาจากเมืองสุรินทร์ เป็นนายกองเลี้ยงช้าง ลูกหลาน และข้าทาสบริวาร ย้ายมาอยู่กันส่วนมากที่บ้านสนามชัย และ บ้านกุ่ม (บ้านเกาะสมบุรณ์) จะเป็นคนไทยเชื้อสายเขมร จะทำบุญกันที่วัดสนามชัย

ที่มาของงานประเพณีแห่ดอกไม้

คนไทยวัฒนธรรมลาวของตำบลเจ็ดเสมียน ยังคงสืบสานวัฒนธรรมงานประเพณีแห่ดอกไม้ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ในแผ่นดินลาวที่ชาวลาวย้ายมาอาศัยอยู่ เมื่อถึงเดือนมีนาคม – เมษายน เป็นช่วงดอกไม้บาน โดยเฉพาะต้นจำปาลาว (ต้นทม) ที่ทั้งใบและทั้งต้นออกดอกสะพรั่ง นอกจากนี้ยังมีดอกกลมแล้งหรือดอกคูณ (ราชพฤกษ์) ออกดอกเหลืองอร่าม ภาษาลาวเรียกในช่วงนี้ว่า “ฤดูบานใหม่” ประกอบกับเป็นช่วงปีใหม่ เพราะชาวลาวชาวไทย นับเอาวันสงกรานต์เป็นวันเริ่มต้นศักราชใหม่ และแสดงคารวะบูชาผู้อาวุโส ผู้มีพระคุณ ตลอดจนพระสงฆ์องค์เจ้าที่ช่วยสั่งสอนและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ จึงนำสิ่งของดอกไม้ไปสักการะกราบไหว้

คติที่ว่า พระพุทธเจ้าเป็นบุคคลสูงสุดที่ควรบูชา ไม่ควรละเมิดด้วยกายวาจาใจ การที่พุทธศาสนิกชนเข้าวัดแล้วเดินออกมา มีโอกาสที่เมื่อกวดยทนายจะคิดทำออกมาด้วย เป็นการทำบาปโดยมิได้ตั้งใจ ด้วยเหตุนี้ เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ สาธุชนผู้เลื่อมใสพระพุทธศาสนาจึงมีประเพณีขนทรายเข้าวัด เพื่อเป็นการชดเชยเมื่อกวดยทนายที่พลั้งเผลอเหยียบติดเท้าออกมา เมื่อนำทรายเข้าวัด นิยมกองพูนให้เป็นลักษณะสตูป หรือ เจดีย์ แล้วนำช่อดอกไม้หลายสี รวมทั้งธงทิวมาประดับตกแต่งให้สวยงาม

งานประเพณีแห่ดอกไม้ มีความเป็นมา กว่า 100 ปีแล้ว ในช่วงเทศกาลสงกรานต์มีธรรมเนียมปฏิบัติ ในอดีตเมื่อหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว เข้ายุ้งฉางแล้ว จะไม่ทำกิจกรรมงานใดๆที่นับว่าเป็นงาน จะร่วมกันหยุดงาน ๕ – ๗ วัน ยุคสมัยนั้นต้องดำข้าวกิน และใช้ฟืนเป็นเชื้อไฟ ก็ต้องดำข้าวให้พอกินได้เป็นระยะเวลามากกว่า ๗ วัน ส่วนฟืนก็ต้องเตรียมจัดหาไว้ให้ใช้ได้ตลอดช่วงหยุดงานบุญสงกรานต์ แต่ละครัวเรือนมักทำข้าวต้มขนม เพื่อไปทำบุญสร้างกุศลที่วัด และร่วมกับการละเล่นต่างๆ เพื่อความสนุกสนาน

งานประเพณีแห่ดอกไม้ ไม่ทราบว่าได้เริ่มกันมาตั้งแต่ในสมัยใด พอเรียบเรียงได้ว่าในยุคที่สารวัตรแหม่ ขุนหมื่นประเสริฐ เป็นกำนันตำบลเจ็ดเสมียน

ในยุคต่อมา สมัยกำนันเป๊าะ ขุนหมื่นประเสริฐ เป็นกำนันตำบลเจ็ดเสมียน ชาวบ้านจะรวมตัวกันที่บ้านนายทับ ขุนหมื่นประเสริฐ ปัจจุบันอยู่ตรงข้ามโรงพยาบาลเจ็ดเสมียน

หลังจากที่ทุกคนได้ข้อมใจกันด้วยกระแธ (น้ำเมาชนิดหนึ่ง) จนได้ทีแล้ว จะนำคิ้วขมโหรี มีกลอง รำมะนา กลองยาว ซอ ฉิ่ง ฉาบ กับ โหม่ง ขบวนแห่จะเดินลัดทุ่งนาออกจากบ้านนาขั้ว ขุนหมื่น ประเสริฐ ไปทางป่าช้า (ปัจจุบันอยู่ตรงชุมชนบ้านอุเอตรา) เดินลัดทุ่งนาไปทางคันข่อยตาบั้น (พ่อของนางโต เทพสังข์) ข้ามทางรถไฟไปยังวัดเจ็ดเสมียน

ต่อมาในสมัยก้านันหล้า ขุนกิจประชา ชาวบ้านได้ตั้งกองผ้าป่าที่บ้านผู้ใหญ่อินทร์ เกษมณี (ปัจจุบันอยู่ตรงชุมชนบ้านหนองน้ำเค็ม) ขบวนแห่จะเคลื่อนขบวนไปทางคันพลับดาโต ขายฟอน (ปัจจุบันอยู่ชุมชนบ้านอุเอตรา) ผ่านด้านโพธิ์ตาต้า ไปยังวัดเจ็ดเสมียน ในขณะนั้นมีหลวงปู่เมือบ เป็นเจ้าอาวาส ได้มีการแข่งขันเรือยาวประเพณีขึ้น เรือที่มีชื่อเสียงของตำบลเจ็ดเสมียนชื่อ “อิโชน”

เมื่อผู้ใหญ่อินทร์ เกษมณี หมดวาระลง ชาวบ้านได้มารวมตัวกันที่บ้านผู้ใหญ๋ทอง (ปัจจุบันอยู่ตรงชุมชนบ้านหนองน้ำเค็ม) ขบวนแห่เคลื่อนตรงไปยังวัดเจ็ดเสมียน ถวายผ้าป่าเป็นที่เรียบร้อย วงมโหรีก็บรรเลง ชาวบ้านร่วมกันร้องเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลง พวงมาลัย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงฉ่อย กันอย่างสนุกสนาน

ต่อมาในสมัยก้านันโกวิท วงศ์ยะรา ได้มีการรวมเอาตำบลคลองมะขามรวมกับตำบลเจ็ดเสมียนเข้าเป็นตำบลเดียวกัน เป็นยุคที่งานประเพณีแห่ดอกไม้มีความเจริญรุ่งเรืองที่สุดในขณะนั้น ก้านันโกวิท วงศ์ยะราได้ตัดถนนเส้นใหม่ จากทางแยกหนองบางงูตัดตรงไปยังวัดเจ็ดเสมียน

ได้มีหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ตลอดจนตำบลต่างๆมาร่วมในขบวนแห่กันอย่างสนุกสนาน รูปแบบของขบวนแห่เริ่มเปลี่ยนไป เริ่มมีลีลา มีความคิดสร้างสรรค์ ตกกขบขัน มีผู้มาชมงานประเพณีแห่ดอกไม้ ในสมัยนั้นอย่างเนืองแน่น

ในปัจจุบัน เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน ได้ร่วมกับภาครัฐและประชาชนทุกภาคส่วนได้ช่วยกันสืบสานและอนุรักษ์งานประเพณีแห่ดอกไม้ทำสงกรานต์ของตำบลเจ็ดเสมียน ให้คนรุ่นหลังได้เห็นคุณค่าในขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้อนุรักษ์เอาไว้กว่า 100 ปีให้คงอยู่กับลูกหลานต่อไป

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ ๑)

ทรงเสด็จโดยกระบวนเรือในคราวศึก ๕ ทั้ว และทรงพระราชนิพนธ์กลอนเพลงขาน
นิราศ เรื่องเรือรบพม่าที่ท่าดินแดง พระองค์ได้แต่งกลอนบรรยายถึงตำบลเจ็ดเสมียน

เมื่อรัชกาลที่ ๑ พอสว่างกรุงรัตนโกสินทร์สำเร็จในปีแสง พ.ศ. ๒๓๒๘ ปีนั้นพม่ายก
กองทัพมาตีไทย สឹครั้งปีแสงนั้นใหญ่โตกว่าที่เคยปรากฏในพงศาวดารมาแต่ก่อน เพราะ
พม่ายกกองทัพมาทุกทาง นำทัพโดยพระเจ้าปะดุง ทั้งทางบกได้ฝ่ายเหนือแลทิศตะวันตก
จำนวนรี้พลมากกว่าไทยราว ๕ ต่อ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกกับกรม
พระราชวังบรมมหาสุรสิงหนาทเสด็จไปทรงบัญชาการศึกเองทั้ง ๒ พระองค์ เสด็จโดย
กระบวนเรือ เวลาเดินทัพที่ต้องไปในเรือหลายวัน มีเวลาว่างมาก ก็หันเข้า การแต่งกลอน
แก้รำคาญ จึงได้ทรงพระราชนิพนธ์นิราศท่าดินแดง เรื่องรบพม่าที่ท่าดินแดง

พระราชนิพนธ์ นิราศท่าดินแดง

ครันดูราชบุรีภิรมยา	ที่อาทวาทก์อารมณ์ค่อยสมประดี
จึงรีบรัดจัดหมู่โยธา	ให้อยู่รักษาบุรีศรี
ครันอรุณเรืองแสงระวี	ก็จรลีนาวศทุเรศจร
คว่นเดินโดยทางชลมารค	แสนลำบากด้วยร้างแรมสมร
กระหายหิวหัวใจให้อารมณ์	แต่ข้อนข้อนขุนเจ็ญเป็นนรินทร์
ถึงท่าราบเหมือนที่ท่าบทรวงถวิล	ยิ่งโดยคั่นโหนดหวนครวญกระสัน
ด้วยได้ทุกข์นึกใจมาหลายวัน	จนบรรลู่เจ็ดเสมียนตำบลมา
ล่ำล้าจะใคร่เรียกเสมียนหมาย	มารายทุกข์ที่ทุกข์คั่นนิงหมาย
จึงรีบเร่งนาวาศครรโลกลา	พอทิวากรเบื้องจะสายัณห์

.....

๔ ขาดิพนัฏฐในตำบลด็ดเสมียน

คนไทยพื้นถิ่น

ตำบลด็ดเสมียน เป็นตำบลที่เก่าแก่ตำบลหนึ่ง ที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ตามตำนานนิทานพื้นบ้าน เมืองโบราณ เรื่องพระยาขง พระยาพาน ได้กล่าวถึงตำบลด็ดเสมียน เมื่อครั้งที่พระเจ้าแผ่นดินสุโขทัย ต้องการแผ่อาณาจายดินแดนรวบเอาเมืองนครไชยศรีเป็นเมืองขึ้น จึงให้บุตรบุญธรรมคือพระยาพานยกทัพขงสุริยพลตั้งอยู่ที่ “บ้านด็ดเสมียน” ราวสี่หมื่นคน แสดงให้เห็นว่าขาดิพนัฏฐของคนด็ดเสมียนมาตั้งถิ่นฐานอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ในสมัยสุโขทัยแล้ว ดูจากประวัติศาสตร์เมืองโบราณที่ขุดพบที่วัดโขลงตำบลคูบัว พระปรางวัดมหาธาตุ ก็สร้างขึ้นสมัยทวารวดีเช่นกัน

คนไทยเชื้อสายเขมร

ชาวเขมรลาวเดิมเป็นชื่อเรียกประชากรกลุ่มหนึ่งของจังหวัดราชบุรี ที่ไม่มีหลักฐานใดๆ กล่าวถึงถิ่นกำเนิดเดิมและสาเหตุของการอพยพเข้ามาอยู่ในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียง นอกจากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่บางคนว่าถูกกวาดต้อนมาจากทางเหนือ ชาวเขมรลาวเดิมมีภาษาพูดสำเนียงคล้ายภาษาอีสานศัพท์สำนวนบางคำคล้ายกับภาษาไทยเหนือและอีสาน มีข้อความในพระราชนิพนธ์พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา ได้กล่าวถึงการกวาดต้อนเขมรมาจากเมืองโพธิสัตว์ เขียมราษฎ และพระตะบอง

เขมรด็ดเสมียนไม่ใช่เป็นเขมรที่ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองโพธิสัตว์ เขียมราษฎ และพระตะบอง แต่เป็นคนไทยเชื้อสายเขมรที่อพยพมาจากเมืองสุรินทร์ ไม่มีหลักฐานปรากฏว่าอพยพมาจากตำบล อำเภออะไร ในสมัยใด ผู้เฒ่าผู้แก่ซึ่งเป็ปลูกหลานได้ลำดับเหตุการณ์ให้ฟังว่าในการอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ด็ดเสมียนนี้อพยพกันมาหมดหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ลูกเด็กเล็กแดง มีผู้นำเป็นนายกองเลี้ยงช้างของพระเจ้าแผ่นดิน ชื่อพระวิเชนทร์ (อุเทน) มีช้างแสนที่นำมาจากสุรินทร์หลายโขลงด้วยกัน มีหัวหน้าฝูงที่เป็นผู้นำชื่อเจ้าบัวบาน เป็นช้างที่แสนรู้และเก่งกาจในเชิงรบ ซึ่งต่อมาพระวิเชนทร์ได้จับชีวิตลง เมื่อครั้งที่เจ้าบัวบานตกมัน พระวิเชนทร์ถูกเจ้าบัวบานแทงด้วยงาเสียชีวิต

ในอดีต คนไทยเชื้อสายเขมร ส่วนมากอาศัยอยู่ที่บ้านสนามชัย และบ้านกุ่ม (บ้านเกาะสมบุรณ์) ใช้นามสกุลวงศ์ไอยรา ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้นามสกุลว่า วงศ์ยะรา จะทำบุญกันที่วัดสนามชัย เพราะบรรพบุรุษคือพระวิเชนทร์ได้โปรดเกล้าฯให้เป็นอุฎฐากผู้บำรุงวัดพร้อมด้วยญาติพี่น้อง เป็นผู้ริเริ่มในการสร้างวัด นูระปฏิบัติสังฆารามวัดเรื่อยมา

คนไทยเชื้อสายลาว

คนไทยเชื้อสายลาวของเจ็ดเสมียน เป็นกลุ่มคนที่มีเชื้อสายลาวมาจากเมืองเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดราชบุรี ตั้งแต่สมัยธนบุรีมาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเรียกกันว่าลาวตี้ จะพูดลงท้ายด้วยคำว่า “ตี้” แต่ปัจจุบันทางการเรียกว่าลาวเวียง ส่วนมากจะอาศัยอยู่ที่เขาแร้ง อำเภอเมือง บ้านฆ้อง บ้านบ่อมะกรูด บ้านเลื่อ คอนทราย บ้านสิงห์ บ้านกำแพงเหนือ บ้านกำแพงใต้ ในอำเภอโพธาราม บ้านดอนเสลา บ้านหนองปลาคุก บ้านหนองอ้อ บ้านฆ้องน้อย ในอำเภอบ้านโป่ง นอกจากนี้ยังมีอีกกลุ่มที่อำเภอจอมบึงในเขตบ้านนาสมอ บ้านสูงเนิน บ้านท่าเหียบ บ้านเกาะ บ้านหนอง บ้านเก่า บ้านวังมะคี่

ส่วนคนไทยเชื้อสายลาวของเจ็ดเสมียนจะอาศัยอยู่ทางทิศตะวันออกของสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน ซึ่งเรียกกันว่า “ลาวบ้านท่า” จะทำบุญกันที่วัดเจ็ดเสมียน มีงานประเพณีที่ยังคงช่วยกันอนุรักษ์เอาไว้ 100 กว่าแล้ว คืองานประเพณีแห่ดอกไม้ท้ายสงครามต์

คนไทยเชื้อสายจีน

ชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มชนที่มีบทบาททางเศรษฐกิจต่อเมืองราชบุรีอย่างมาก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เป็นช่วงที่ชาวจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทยมากที่สุด ชาวจีนที่อพยพเข้ามาสามารถแยกออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามสำเนียงพูด ได้แก่ ชาวจีนกลุ่มแต้จิ๋ว จีนแคะ ไหหลำ กวางตุ้ง และ ฮกเกี้ยน ชาวจีนเหล่านี้กระจัดกระจายกันอยู่ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม เช่นเดียวกับกับคนไทยเชื้อสายจีนที่อพยพมาตั้งรกรากอยู่ที่เจ็ดเสมียน

บางครอบครัวก็อพยพมาจากเมืองจีน บางครอบครัวก็มาจากเมืองราชบุรี บางครอบครัวก็มาจากโพธาราม ทำมาค้าขายกันอยู่ในตลาดเจ็ดเสมียน ซึ่งเป็นตลาดที่ทางวัดเจ็ดเสมียนได้สร้างขึ้นให้เป็นที่อยู่อาศัยและค้าขายกัน เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวหลังคามุงจาก ในครั้งแรกมีอาคารไม้อยู่แถวเดียวคือทางด้านทิศใต้ ส่วนทางด้านทิศเหนือจะเป็นเพิงไว้สำหรับขายของอยู่ข้างๆอุโบสถ

ตลาดเจ็ดเสมียนในอดีตมีความเจริญรุ่งเรือง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงเสด็จประพาสตลาดเจ็ดเสมียน เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๓๑ ตลาดเจ็ดเสมียนเป็นที่ค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ทุกๆ ๓ คำ ๘ คำ ๑๓ คำ จะมีนัดตอนเช้า มีพ่อค้าแม่ค้าจะนำสินค้ามาขายกันหลายท้องที่ เช่น อัมพวา บางคนตี ดำเนินสะดวก ราชบุรี โพธาราม บ้านโป่ง และใกล้เคียง สินค้าที่นำมาค้าขายมีหลากหลายชนิด เรือนักจะจอดอยู่เรียงรายตั้งแต่ท่าตลาดจนถึงท่าน้ำของวัดเจ็ดเสมียน มีทั้งเรือขายจาก เรือเกลือ เรือโอ่ง เรือสินค้าเกษตร ฯลฯ การเดินทางและการค้าขายในสมัยนั้นจะใช้การเดินทางเรือและทางรถไฟ สินค้าบางชนิดก็ส่งเข้ากรุงเทพฯ โดยทางรถไฟ ในสมัยที่มีการสร้างทางรถไฟสายใต้ ทางราชการได้จ้างคนจีนมาสร้างทางรถไฟ ก็มีหลายครอบครัวที่มาทำงานสร้างทางรถไฟมีครอบครัวอยู่ที่เจ็ดเสมียน คนจีนที่มาสร้างทางรถไฟจะปลูกโรงเป็นที่พักอยู่แถวคันจามจรี (ข้างบ้านนางแปลก จันทร์นิม) จะขุดดินมาสร้างทางรถไฟ บริเวณนั้นจึงเรียกว่า “บ่อเจ็ก” การทำมาค้าขายของคนไทยเชื้อสายจีน ในตลาดเจ็ดเสมียน ทำให้ตลาดเจ็ดเสมียนมีความเจริญรุ่งเรือง มีทั้งกิจการโรงสี ร้านทอง โรงยาฝิ่น ร้ายขายของ เบ็ดเตล็ดขายผัก ขายปลา เครื่องใช้ไม้สอยสารพัด ฯลฯ ชาวจีนได้สร้างศาลเจ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในตลาดเจ็ดเสมียน

ด้วยความเจริญรุ่งเรืองในอดีต ตำบลเจ็ดเสมียนจึงเคยเป็นอำเภอมาก่อน เรียกว่า อำเภอเจ็ดเสมียน และย้ายไปตั้งที่ตำบลโพธาราม อำเภอโพธาราม ในปี พ.ศ. ๒๔๓๘ ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง (ที่มาของชื่อ จังหวัด อำเภอ และสถานที่ราชการต่างๆ ในเขตการศึกษา จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ศึกษาริการเขต ๕ เมื่อปี ๒๕๓๕ รัชกาลที่ ๑๒๓๕ พ.ศ. ๒๔๒๐)

.....

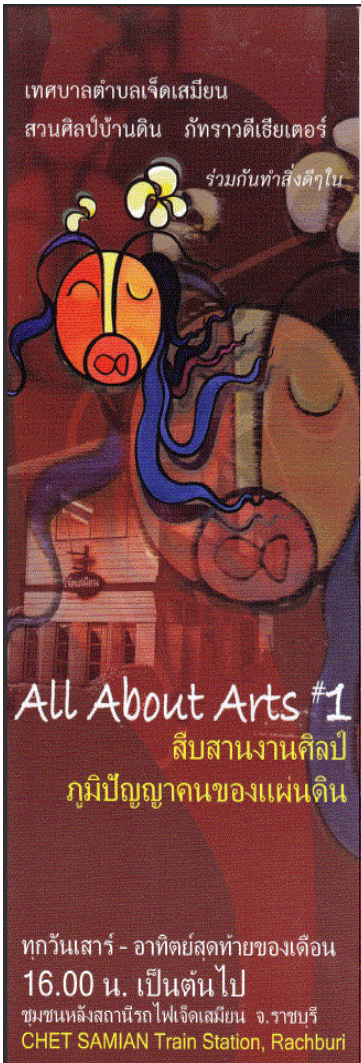
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
เสด็จพระราชดำเนินไปพักผ่อนเสื่อป่าที่ ค่ายเจ็ดเสมียน

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๖๘) ตลอดระยะเวลา ๑๕ ปี พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปพักผ่อนเสื่อป่าตามค่าย ได้แก่ ค่ายหลวงบ้านไร่นาเขตไพธาราม ค่ายบ้านโป่ง ค่ายเจ็ดเสมียน เกือบทุกปี ทรงโปรดให้สร้างถนนพระราชทานนามว่า " ถนนทรงพล " เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ จากนครปฐมไปยังค่ายต่างๆ ในเมืองราชบุรี ซึ่งนับว่าเป็นการวางรากฐานการสร้างถนนสายใต้ในเวลาต่อมา และทรงโปรดให้สร้างสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่น โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานของรัชกาลที่ ๕ สโมสรเสื่อป่าเมืองราชบุรี (ปัจจุบันยังเหลืออาคารอยู่ในบริเวณโรงพยาบาลแม่และเด็ก) และสร้างศาลากลางขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ ปัจจุบันคือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จทรงนำพลเสื่อป่าเดินทางไกลจากพระราชวังวรมนิเวศน์ (วังบ้านปืน) จังหวัดเพชรบุรี ออกเดินทางเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๔๕๗ เสด็จประทับแรมเรื่อยมาจากบ้านห้วยโรง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ทรงประทับแรมตามอำเภอต่างๆ ปากท่อ จอมบึง บ้านโป่ง ไพธาราม และที่สำคัญที่สุด พระองค์เคยมาตั้งค่ายเสื่อป่าที่ หมวดพยาบาลในกองเสนารักษาดินแดน พักแรมที่ทุ่งเจ็ดเสมียน

แผนจัดงานตลาด 119 ปี เจ็ดเสมียน (Fringe Festival)

เทศกาลตำบลเจ็ดเสมียน
สวนศิลป์บ้านดิน ภัทราวดีเธียเตอร์
ร่วมกันทำสิ่งดีๆ ใน

All About Arts #1
สืบสานงานศิลป์
ภูมิปัญญาของแผ่นดิน

ทุกวันเสาร์ - อาทิตย์สุดท้ายของเดือน
16.00 น. เป็นต้นไป
ชมชมหลังสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน จ.ราชบุรี
CHET SAMIAN Train Station, Rachaburi

All About Arts #1
สืบสานงานศิลป์
ภูมิปัญญาของแผ่นดิน

ชมผลงานศิลปะร่วมสมัยโดยนักแสดงไทยและต่างชาติ
เพลงพื้นบ้านคำทรึงดังเดิม
โดยศิลปินอาวุโสในท้องถิ่นอายุ 70 ปี ขึ้นไป
เลือกซื้อ เลือกกิน แบบติดดิน
ในตลาดนัดหลังสถานีรถไฟอายุกว่า 100 ปี
ทุกวันเสาร์, เสาร์ และอาทิตย์

เดินทางโดยรถยนต์ 1 ชั่วโมงจากกรุงเทพฯ
สนใจฝึกทำดิน กบ สวนศิลป์บ้านดิน ราชบุรี
ติดต่อสำรองที่ฝึกได้ที่ 032 397 668

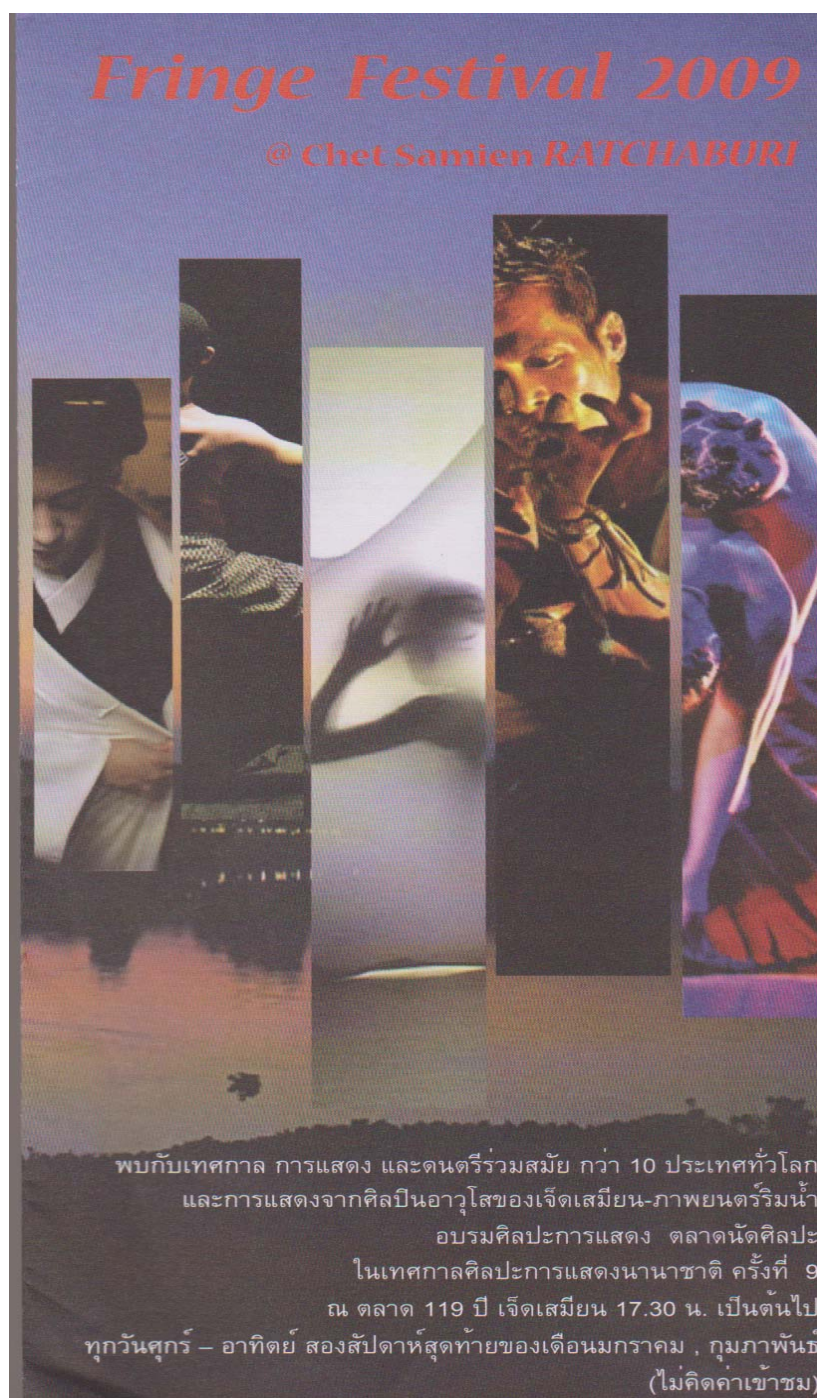
พบกับกิจกรรมดีๆ ทุกวันเสาร์ - อาทิตย์สุดท้ายของเดือน
16.00 น. เป็นต้นไป
ชมชมหลังสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน จ.ราชบุรี

CHET SAMIAN Train Station, Rachaburi

Travel for an hour away from Bangkok to enjoy
Arts Festival in the local community by leading
Thai and International contemporary artists.
For more information : www.patravaditheatre.com

ตัวอย่างแผ่นพับงานตลาด 119 ปี เจ็ดเสมียน

ตัวอย่างแผ่นพับงานตลาด 119 ปี เจ็ดเสมียน

ตัวอย่างแผ่นพับสถานสอนศิลปะ สวนศิลป์บ้านดิน

เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน
 สวนศิลป์ บ้านดิน (ภัทราวดีเธียเตอร์) ร่วมกันทำสิ่งดีใน.....

FRINEE FESTIVAL
ALL ABOUT ARTS

สืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน
 ณ ตลาดเก่า ๑๑๙ ปี ชุมชนหลังสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน
 ปฏิทินเที่ยวชมงานประจำเดือนมกราคม
 ๒๓ - ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒
 ๓๐ มกราคม - ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

✎ **ชมการแสดงจากศิลปินต่างชาติชั้นนำระดับโลก**

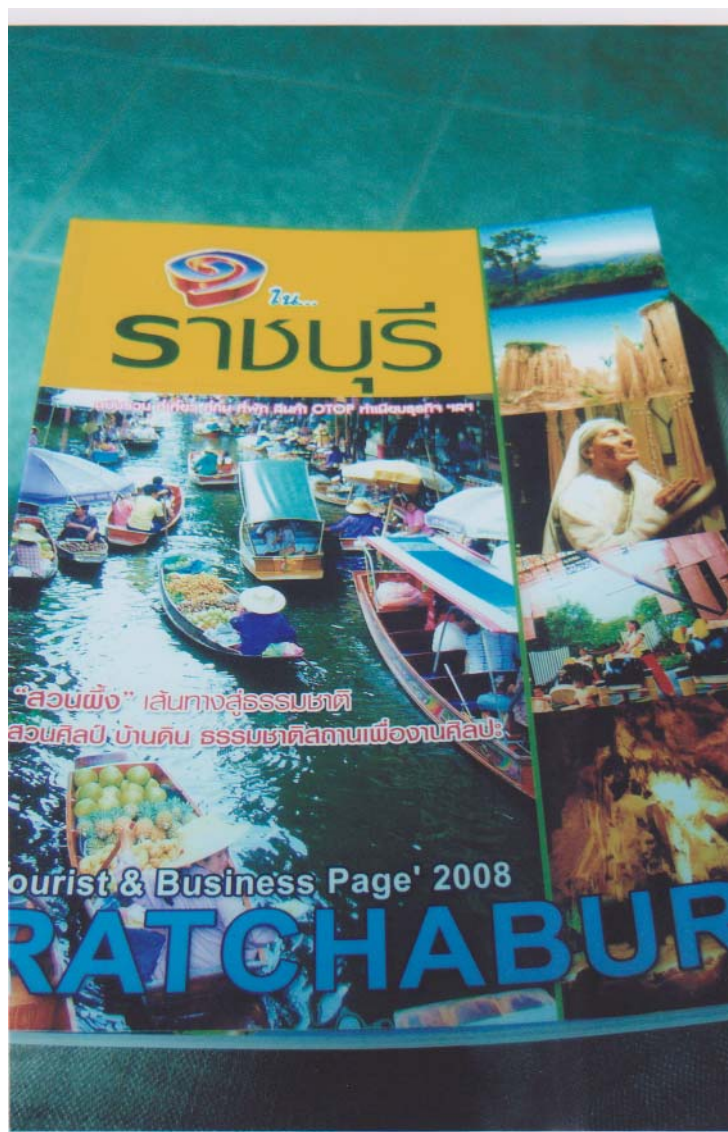
- ☞ เพลงพื้นบ้านคำหรับดั้งเดิมโดยศิลปินอาวุโสในท้องถิ่นอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป
- ☞ การละเล่นเข้าผี ฝึ่ส้ม ฝึ่กระดัง ฝึ่กะลา ฝึ่กระบอก
- ☞ การแสดงของสวนศิลป์บ้านดิน (ภัทราวดี เธียเตอร์)
- ☞ รำวงย้อนยุค (ทุกวันเสาร์ถึงเดือน)
- ☞ ร่วมรำลึก....เจ็ดเสมียนในอดีต เมื่อครั้งหนึ่งเคยเป็นอำเภอเจ็ดเสมียน
- ☞ เลือกซื้อ เลือกกิน อาหารเอร็ดอร่อย แบบติดดิน ของชุมชนที่นำมาจำหน่าย
- ☞ กราบนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หลวงปู่เมือบ หลวงตาหุ่น คาปะชาว
- ☞ ศาลเจ้าแม่เจ็ดเสมียน

โดยจะเริ่มงาน ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป
 คำเนินการโดย : เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน โทรศัพท์ ๐๓๒ - ๓๙๗๐๑๕
 สำรองที่พัก : "สวนศิลป์ บ้านดิน" โทรศัพท์ ๐๓๒ - ๓๙๗๐๖๘

ตัวอย่างแผ่นพับสถานสอนศิลปะ สวนศิลป์บ้านดิน

ตัวอย่างหนังสือสวนศิลป์บ้านดิน

ตัวอย่างหนังสือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี

ตัวอย่างหนังสือท่องเที่ยว Voyage